

Fundusz sołecki
– partycypacja
mieszkańców Sołectwa
w gospodarce finansowej
gminy

ZAGADNIENIA

- Społeczeństwo Obywatelskie –
Demokracja uczestnicząca
- Budżet partycypacyjny (obywatelski)
- geneza, istota, przykłady światowe
- Polskie doświadczenia
w stosowaniu budżetu partycypacyjnego

ZAGADNIENIA

- Problem „stabilizacji” modelu Budżetu Obywatelskiego w JST oraz problem „zapisu prawnego” o B. Obywatelskim
  - ustawa samorządowa – zapisy o właściwości organu wyk.
  - ustawa o fin. publ.
  - Uchwała w/s trybu prac nad projektem.
  - Uchwała w/s konsultacji społecznych

ZAGADNIENIA

- Fundusz sołecki na tle innych rozwiązań w zakresie tzw. budżetu obywatelskiego (partycypacyjnego) w Polsce.
- Gospodarka finansowa sołectwa – uwarunkowania ustawowe, charakterystyka możliwych czynności sołectwa dokonywanych w zakresie gospodarki finansowej gminy, regulacja uprawnień za pomocą statutu, albo uchwały budżetowej.

Dochody

Wydatki

**Budżet
partycypacyjny
(obywatelski)**

Przychody

Rozchody

**Budżet obywatelski - partycypacyjny
-ogólno-gminny, albo
- w jednostkach pomocniczych**

Dochody

Wydatki

Wydatki jednostek
pomocniczych

Przychody

Rozchody

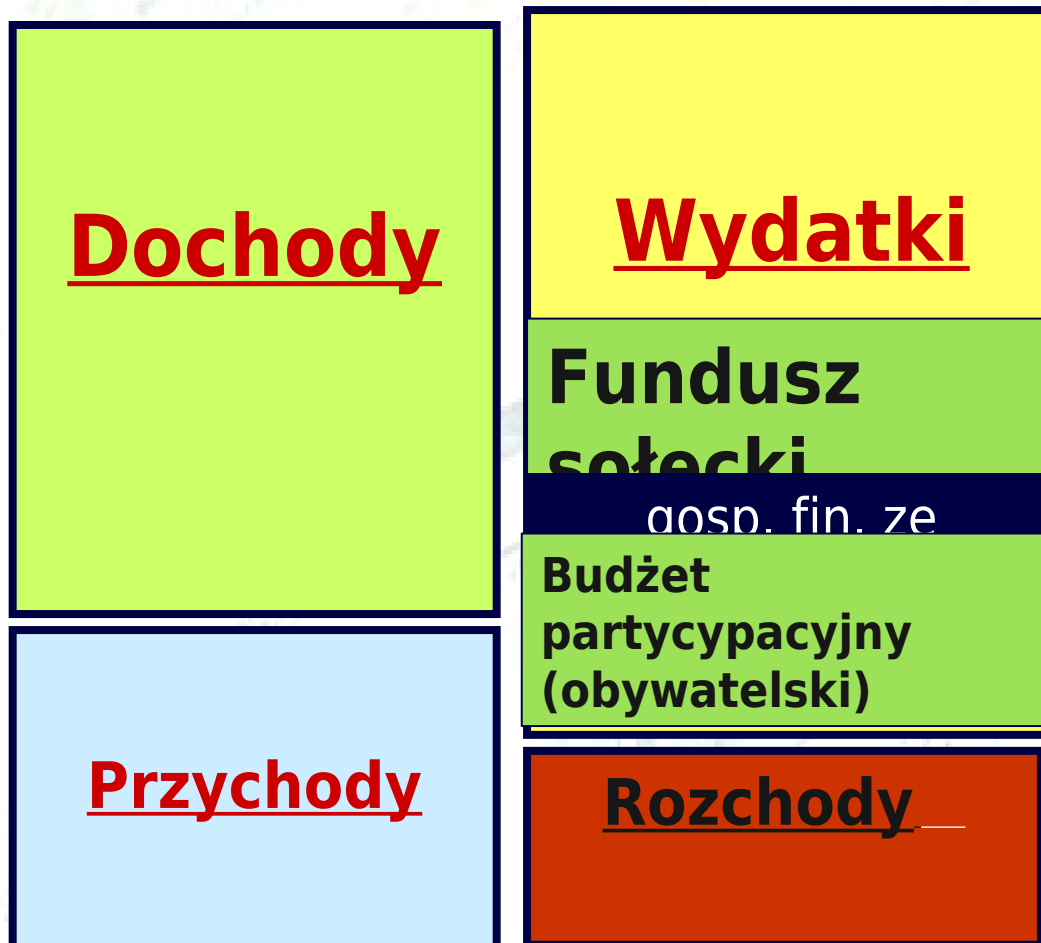
Dochody

Wydatki

**Fundusz
sołecki**

Przychody

Rozchody

Udział mieszkańców gminy w planowaniu budżetowym

Trzy niezależne źródła uprawnień Sołectwa do prowadzenia gospodarki finansowej:

**1)Ustawa o sam.gminnym
i statut**

2)Ustawa o funduszu sołeckim

3)Uchwała budżetowa

**Znaczenie przepisu art. 212 ust. 1
pkt 9 ustawy o finansach publicznych:**

***„Uchwała budżetowa określa /.../
9) uprawnienia jednostki
pomocniczej do prowadzenia
gospodarki finansowej w ramach
budżetu,/.../”***

- omówienie -

**Gospodarka finansowa
sołectw w ramach budżetu
gminy**

SPZOK

Inst.Kult.

Spółki

JST - podmiot władzy publicznej - osoba prawna

Budżet - Rachunek budżetu

Zakład budżetowy

Gospodarka Komunalna

D.

Ś
r.

Jednostki budżetowe

- Urząd
- „OPS”
- szkoły gminne/*przedszk.
- Inne j.b.

RDW
Oświata

**Ustawowy algorytm
wyliczenia środków
Funduszu Sołeckiego
na konkretne sołectwo**

- art. 3 uFS

* UWAGA:

**Fundusz sołecki [gminy]– to suma wyliczonych
ustawowo środków na ogół sołectw gminy
*Fundusz sołecki jest „funduszem gminy”, w którym sołectwa
mają swoje środki.***

$$F = (2 + L_m/100) \times K_b$$

F – wysokość środków przeznaczonych na dane sołectwo, jednak nie więcej niż dziesięciokrotność K_b ,

L_m - liczbę mieszkańców sołectwa według stanu na dzień 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy, określoną na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców, o którym mowa w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. Nr 217, poz. 1427, z późn. zm.),

K_b - kwota bazowa - obliczona jako iloraz wykonanych dochodów bieżących danej gminy, o których mowa w przepisach o finansach publicznych, **za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata** oraz **liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze danej gminy, według stanu na**

$$F = (2 + Lm/100) \times K_b$$

**Zasada z art. 3 ust. 1
uFS:**

$$F_s \leq (10) \times K_b$$

Przykłady:

$$(2 + 600/100) \times 2.500 \text{ zł} =$$

F=20 tys. zł

$$(2 + 800/100) \times 2.500 \text{ zł} =$$

F=25 tys. zł

$$(2 + 850/100) \times 2.500 \text{ zł} =$$

*F=25 tys. zł

Uruchomienie Funduszu Sołeckiego

**(* obligatoryjność uchwały rady gminy
rady miejskiej / rady miasta z sołectwami)**

Ustawa o funduszu sołeckim

Art. 2.

1. Rada gminy **rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków** stanowiących fundusz sołeczki, zwany dalej „funduszem”, do dnia 31 marca roku poprzedzającego rok budżetowy, podejmując **uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody** na wyodrębnienie funduszu w roku budżetowym. _

§ 1.

* Wyraża się zgodę /.../ *Nie wyraża się zgody - na wyodrębnienie w budżecie gminy na rok .... środków funduszu sołectkiego - w rozumieniu ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołectkim (Dz.U. poz. 301).

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy X.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem

**• Termin podjęcia
uchwały
(zawity??/instrukcyjn
y??)**

**• Uchwała możliwa do
uchylenia przez radę
gminy = lub uchwała
podlegająca zasadzie res**

• **PROBLEM** interpretacji prawa:

• **Brak regulacji określającej relacje FS do dotychczasowych rozwiązań dotyczących**

gospodarki finansowej sołectw

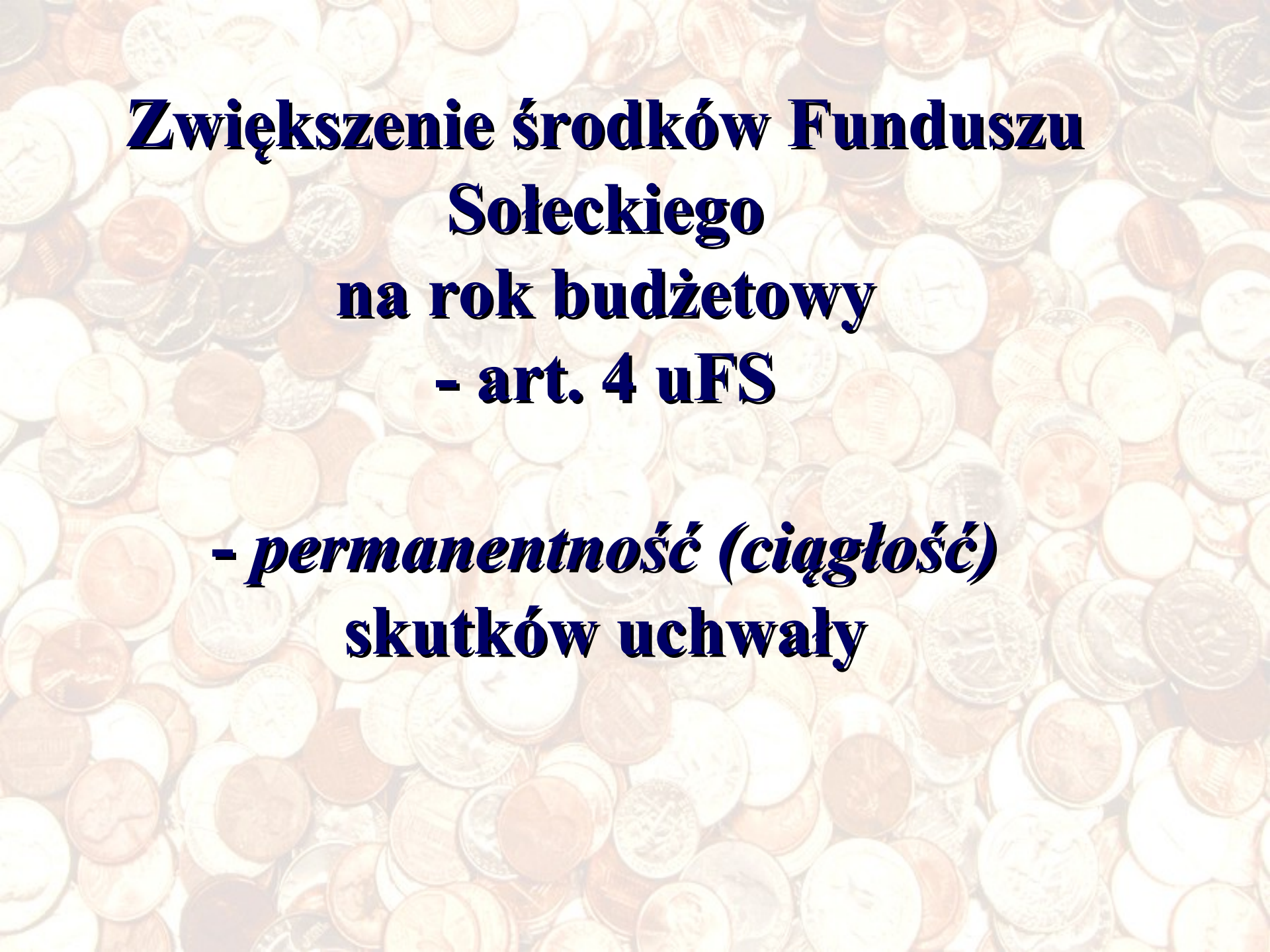
z ustawy o Samorządzie Gminnym

i opartych na niej Statutów

Kazus - omówienie:

**- z wyroku Wojewódzkiego Sądu
Administracyjnego w Bydgoszczy
(*gmina Białe Błota)**

* Wniosek

**Zwiększenie środków Funduszu
Sołeckiego
na rok budżetowy
- art. 4 uFS**

**- *permanencja* (ciągłość)
skutków uchwały**

The background of the slide is a dense, overlapping field of various gold and silver coins, likely Polish zlotys, creating a textured, metallic appearance. The coins are scattered across the entire frame, with some showing the profile of a person and others showing national symbols or text.

**Dozwolone przeznaczenie
środków Funduszu Sołeckiego**

Ustawa o funduszu sołeckim

Art. 2

Środki funduszu przeznacza się na realizację **przedsięwzięć**, które (1) **zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 4**, są (2) **zadaniami własnymi gminy**, (3) **służą poprawie warunków życia mieszkańców** i są (4) **zgodne ze strategią rozwoju gminy**.

Ustawa o funduszu sołeckim

Art. 2

ust. 7. Środki funduszu mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.)_

Ustawa o funduszu sołeckim - przedsięwzięcia

Art. 2

ust. 6. Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które są:

-zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 5,

-są zadaniami własnymi gminy,

-służą poprawie warunków życia mieszkańców

-są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

art. 5 ust. 3. Wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji

Pojęcie: „PRZEDSIĘWZIĘCIE” (*zadanie/projekt/działanie)

-Całościowe i samodzielne zadanie finansowe

(w tym: dopuszczające *wolontariat i/lub świadczenia rzeczowe w trybie darmowym*”).

-?? - Współfinansowanie

(partycypacja) środkami sołeckimi w zadaniu wespół z Urzędem, Szkołą,

GOPS, albo innymi jednostkami

wykonującymi swoją część zadania”

Ustawa o finansach publicznych

Art. 216 ust. 2

Wydatki budżetów j.s.t. są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach /.../

Kategorie zadań publicznych Gminy art.216:

- **Zadania własne gminy**
- **Zadania rządowe zlecone ustawami**
- **Zadania rządowe przejęte w trybie dobrowolnych porozumień**
- **Zarządzania przejęte dobrowolnym porozumieniem od innej JST**
- **Pomoc rzeczowa i finansowa dla innej JST**
- **Dozwolone przepisami wsparcie organów rządowych (np. Policja, PSP, szkoły artyst.)**

PROBLEM:

***„...zgodności przedsięwzięcia”
ze strategią rozwoju gminy”***

Wniosek :

***„...zgodności przedsięwzięcia”
ze strategią rozwoju gminy”***

to:

**..niesprzeczność ze strategią
rozwoju gminy – niezależnie od
tego czy gmina ma „strategię” i od
tego czy jest ona „aktualna” !!**

Dopuszczalność kreowania w ramach Funduszu Sołeckiego wydatków wieloletnich ???

* roczność FS (- brak możliwości)

* fakultatywność FS (- brak możliwości)

**Przeznaczanie środków FS na
likwidację następstw klęsk
żywiolowych**

???

Ustawa o funduszu sołeckim

Art. 2

ust. 7. Środki funduszu mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.)_

Przeznaczanie środków FS na likwidację następstw klęsk żywiołowych

**- czy zasadne jest planować likwidację klęski
powstałej w danym roku – do sfinansowania z FS
dopiero roku następnego ??**

* * *

**– czy można „planować” do 30.9. – wydatki na
klęski jakie mogą wystąpić w rok budżetowym
przyszłym –
tj. roku funkcjonowania FS ?!**

WNIOSKI – PRZEZNACZENIE F.S.

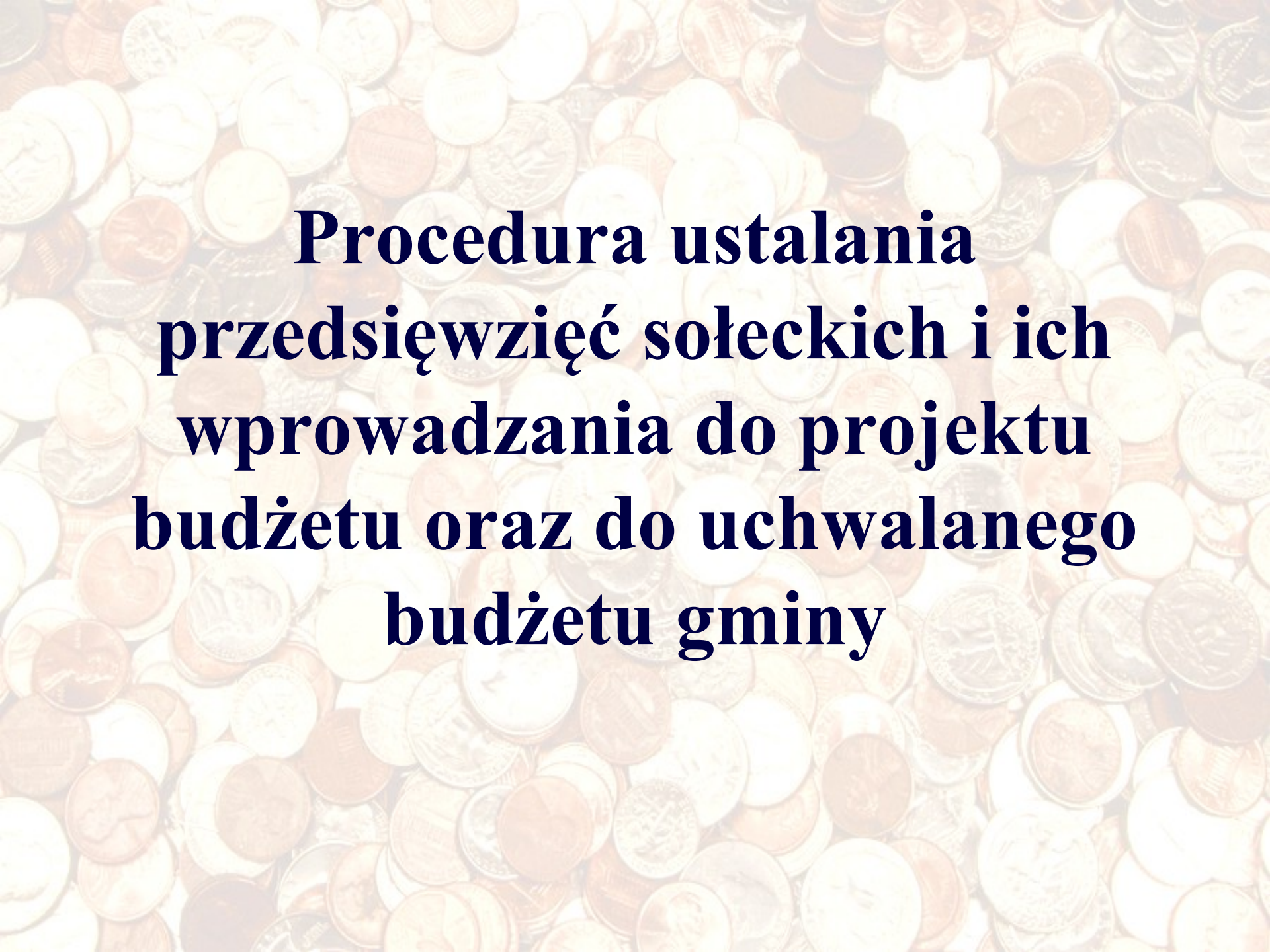
Czy w celu poniesienia wydatków na usunięcie klęski żywiołowej za dopuszczalną wydaje się być zmiana wydatków budżetu, aby

w trakcie roku z przedsięwzięcia sołeckiego

WNIOSKI – PRZEZNACZENIE F.S.

• Czy sołectwo może
postanowić o udzieleniu
pomocy finansowej lub
rzeczowej dla innej JST w
związku z klęską
żywiotową???

- czy jest to „zadanie własne” Gminy ???

**Procedura ustalania
przedsięwzięć sołeckich i ich
wprowadzania do projektu
budżetu oraz do uchwalanego
budżetu gminy**

Dochody

Wydatki

**Fundusz
sołecki**

gosp. fin. ze
Statutów

Przychody

Rozchody

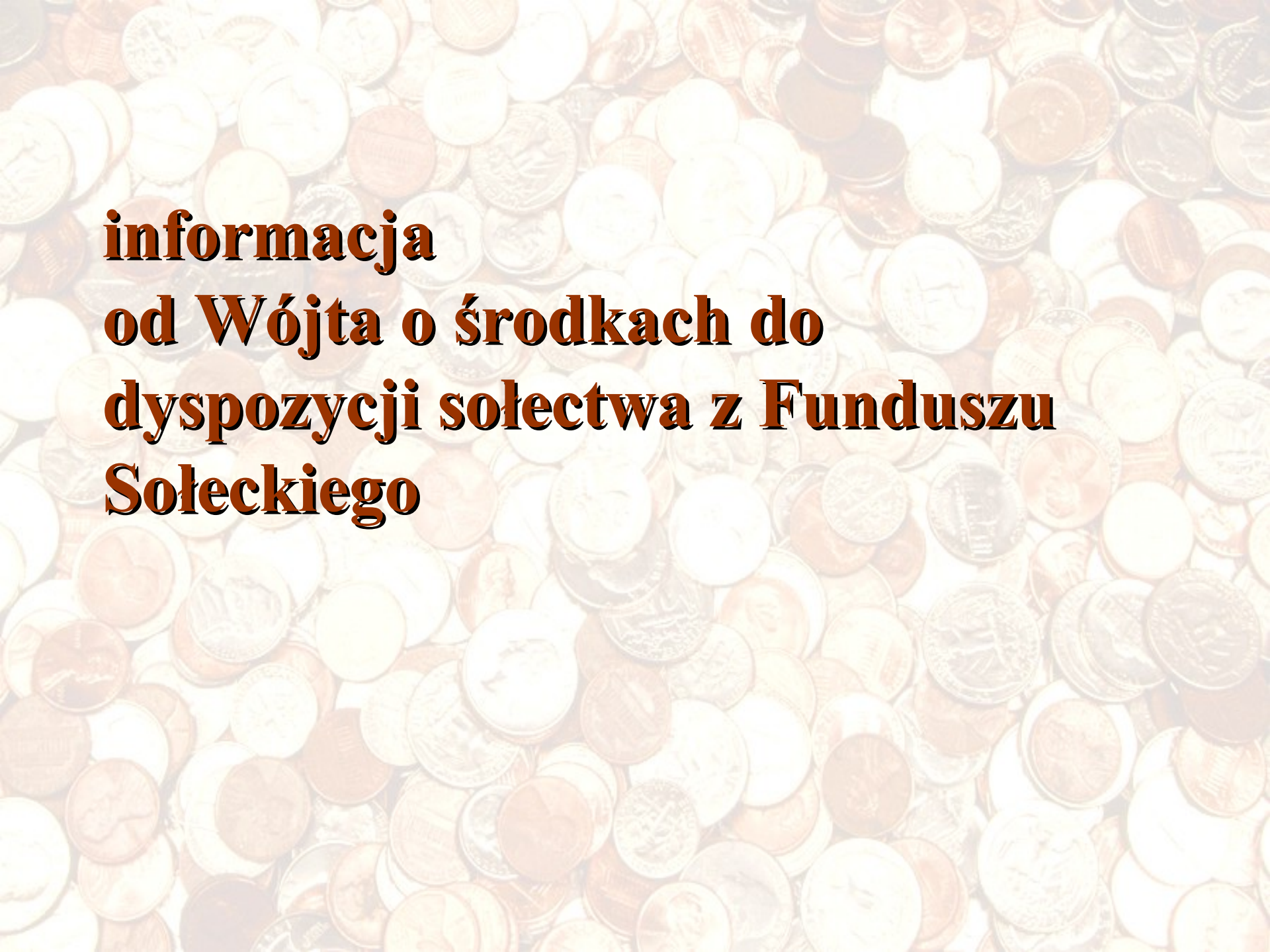

Procedura Funduszu Sołeckiego

Procedura Funduszu Sołeckiego

**informacja
od Wójta o środkach do
dyspozycji sołectwa z Funduszu
Sołeckiego**

SKUTKI ODRZUCENIA WNIOSKU w całości lub w części

Utrata prawa od dysponowania środkami FS

Zadysponowanie równowartością kwoty – przez Wójta i przez Radę Gminy na jakąkolwiek wielkość budżetową (równowaga budżetowa)

Nawet, gdyby ostatecznie zaplanowany przez Radę wydatek (zadanie) było tożsame co wniosek sołecki – to nie będzie ono zadaniem z Funduszu

Procedura Funduszu Sołeckiego

Problemy prawne i praktyczne:

- 1) Dopuszczalność zmiany
przeznaczenia środków FS
– w ramach zmiany budżetu**

Odpowiednie stosowanie przepisów

*** Konsekwencja wyodrębnienia
Tabeli Sołeckiej w budżecie gminy**

- Informacja o realizacji zadań funduszu sołeckiego w ramach informacji półrocznej oraz w ramach sprawozdania rocznego z wykonania budżetu gminy.**

Ustawowe zasady wyliczania środków refinansujących gminie wykonanie wydatków F.S.

- regulacja ustawowa**
- rozporządzenie Min.AiC**
- przeznaczenie dotacji
refinansującej**
- kontrola dokumentacji księgowej**

Ustawowe zasady wyliczania środków refinansujących gminie wykonanie wydatków F.S.

- K_{bk} dotyczące zwrotu wydatków FS

(z algorytmu) za 2015

≡ 2.894,42 zł/mieszkańca

- **40%** wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest mniejsze od średniego K_{bk} w skali kraju,
- **30%** wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b wynosi od 100% do 120% średniego K_{bk} w skali kraju,
- **20%** wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest większe od 120% nie więcej niż 200% !!! średniego K_{bk} w skali kraju, -

Ustawowe zasady wyliczania środków refinansujących gminie wykonanie wydatków F.S.

- K_{bk} dotyczące zwrotu wydatków FS

(z algorytmu) na 2017

≡ **3.133,03 zł/mieszkańca**

- 40% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest mniejsze od średniego K_{bk} w skali kraju,
- 30% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b wynosi od 100% do 120% średniego K_{bk} w skali kraju,
- 20% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest większe od 120% nie więcej niż 200% !!! średniego K_{bk} w skali kraju, -

Ustawowe zasady wyliczania środków refinansujących gminie wykonanie wydatków F.S.

- K_{bk} dotyczące zwrotu wydatków FS

(z algorytmu) na 2017

≡ 3.133,03 zł/mieszkańca

- **40% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest mniejsze od średniego K_{bk} w skali kraju,**
- **30% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b wynosi od 100% do 120% średniego K_{bk} w skali kraju,**
- **20% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest większe od 120% nie więcej niż 200% !!! średniego K_{bk} w skali kraju, -**

**Wskaźnik korygujący dla zwrotów
w roku 2019
wydatków
Funduszu Sołeckiego za rok 2018**

Harmonogram FS-2020:

- do 31.03.2019

- do 31.07.2019

- do 30.09.2019

- *15.11.2019*

- *do 31.12.2019/*31.01.2020/*

A bright, modern hallway with a checkered floor and large windows, with people walking. The scene is captured from a low angle, looking down the length of the corridor. The floor is made of large, light-colored tiles with a grid pattern. The walls are white and feature large windows on the right side, providing a view of the outdoors. The ceiling is high and has a series of curved, metallic-looking structures. Several people are walking away from the camera, some carrying bags. The overall atmosphere is clean, bright, and professional.

Podsumowanie

- **Fakultatywność i „roczność” FS (gminy/miasta)**
- **Nie jest *funduszem celowym***
- **Ustawowy algorytm środków na sołectwo z możliwością uzupełnienia FS przez radę gminy**
- **Ustawowo określone przeznaczenie „przedsięwzięć sołeckich”**
- **Terminy dla sołectwa do zadysponowania środkami z algorytmu (do 30.09. - wniosek do Wójta - *zapewnienie wsparcia***

- **Ustawa o funduszu sołeckim nie znosi dotychczasowych rozwiązań dotyczących gospodarki finansowej sołectw z ustawy o samorządzie gminnym i opartych na niej Statutów Gmin i statutów sołectw**
- **Problem dopuszczalności zmian budżetu w części dot. FS - w tym na usuwanie skutków klęsk żywiołowych**

Procedura Funduszu Sołeckiego 2016

Dziękuję za Uwagę

Wojciech Lachiewicz

603-664-678

wojciech@lachiewicz.pl